

Бутенко В. М.

*д.е.н., професор, професор кафедри економічної теорії
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

Мацола О. А.

*здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ІМПОРТОМ НА ТОРГІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Основною метою діяльності кожного суб'єкта господарювання є підвищення результативності своєї діяльності. В умовах воєнного стану для задоволення внутрішніх потреб або доповнення місцевого виробництва важливим питанням для торгівельних мереж є управління імпортом, що передбачає ввезення товарів і послуг у країну з-за кордону.

Система управління імпортом є сукупністю процесів, процедур і технологій, призначених для ефективного полегшення імпорту товарів до торгівельної мережі з дотриманням встановлених правил і норм. Менеджери з імпорту контролюють процес ввезення товарів і матеріалів до країни, забезпечуючи дотримання митних правил та оптимізуючи ефективність ланцюга поставок. Вони координують свою діяльність з постачальниками, експедиторами та митними брокерами для управління відвантаженнями та вирішення будь-яких логістичних проблем [1].

Управління імпортом має важливе значення для ефективності діяльності торгівельних підприємств, тому актуальним є визначення ключових елементів цієї системи (рис.1). Відповідність нормативним вимогам передбачає дотримання нормативної бази, що регулює міжнародну торгівлю. Необхідно наголосити на важливості законів, правил і політики, встановлених національними та міжнародними органами влади. Це включає в себе отримання необхідних ліцензій, дозволів, оформлення інших документів, необхідних для імпорту товарів в країну. Невиконання вимог може призвести до штрафів, затримок або навіть юридичних наслідків, що підкреслює важливість врахування в управління цієї складової.

Рисунок 1. Складові системи управління імпортом торгівельного підприємства

Фундаментальною основою системи управління імпортом є документація, яка сприяє безпроблемному митному оформленню та регулятивним дозволам, тому необхідно постійно контролювати ведення записів, включаючи рахунки-фактури, товаротранспортну документацію (накладна міжнародного автомобільного перевезення (CMR), коносамент, авіаційна накладна, залізнична накладна) та товаросупровідну документацію (специфікації, пакувальні листи, сертифікати походження, сертифікати якості). Неможливість надати точну та повну документацію може призвести до затримок на митниці та збільшення витрат, що підкреслює важливість уваги до деталей у документообігу.

Точна тарифна класифікація є важливою для визначення ставок мита, що застосовуються до імпортних товарів. Важливо правильно визначати призначення певного коду гармонізованого тарифного розкладу кожному продукту на основі його складу, функції та інших відповідних факторів. Така класифікація допомагає визначити ставки мита, податки та нормативні вимоги, пов'язані з імпортованими товарами. Невірна тарифна класифікація може вплинути на прибутковість підприємства [2].

Керування процедурами митного оформлення є критично важливим аспектом управління імпортом і вимагає певного досвіду. Підприємству потрібно детально проаналізувати необхідність залучення митних брокерів для здійснення зовнішньоекономічної діяльності, оскільки ці професіонали володіють глибокими знаннями митних правил, вимог до документації та процедур, що прискорює переміщення товарів через кордон та їх повне митне оформлення. Наявність досвідченого митного брокера забезпечує безперебійне виконання митних формальностей і мінімізує ризик затримок або помилок під час імпорту товарів.

Управління імпортом часто передбачає складні фінансові операції, що вимагає надійного фінансування торгівлі та механізмів оплати. Тому необхідно розглянути використання безпечних платіжних інструментів (наприклад, акредитиви, документарні інкасо), щоб зменшити платіжні ризики та забезпечити фінансову безпеку як для імпортерів, так і для експортерів. Розуміння та впровадження відповідних стратегій фінансування та платежів мають вирішальне значення для сталого управління імпортом

Для захисту від потенційних збоїв і забезпечення відповідності нормативним вимогам також важливе значення має ефективне управління ризиками. Торгівельному підприємству необхідно здійснювати ретельну оцінку ризиків, визначаючи та пом'якшуючи потенційні ризики, пов'язані з уразливістю ланцюга постачання, нормативними змінами, геополітичними факторами та фінансовою невизначеністю. Крім того, регулярні перевірки дотримання нормативних вимог дають змогу імпортерам оцінювати дотримання правил імпорту, визначати сфери, які потребують покращення, і завчасно впроваджувати коригувальні заходи.

Підтримка видимості та відстеження по всьому ланцюжку постачання має першочергове значення для ефективного управління імпортом. Для цього потрібно впроваджувати такі технологічні рішення, як система відстеження та програмне забезпечення для управління ланцюгами поставок, щоб контролювати рух товарів від місця відправлення до пункту призначення. Крім того, відстеження в режимі реального часу полегшує прийняття своєчасних управлінських рішень, забезпечує своєчасне втручання у разі збоїв і підвищує загальну ефективність ланцюжка поставок. Підприємства-імпортери повинні віддавати пріоритет видимості ланцюга поставок як стратегічному імперативу для оптимізації операційної продуктивності та пом'якшення ризиків.

У сфері міжнародної торгівлі використання торговельних угод і пільгових тарифів може надати значні переваги імпортерам. Тому система управління імпортом включає дослідження можливостей, які надають угоди про вільну торгівлю, регіональні торговельні блоки та преференційні торговельні домовленості, щоб отримати доступ до тарифних знижок і звільнення від мита на відповідні товари. За рахунок цього імпортери можуть підвищити цінову конкурентоспроможність і розширити свій доступ на ринок, скориставшись преференційними тарифами.

Таким чином, ефективне управління імпортом вимагає багатостороннього підходу, який охоплює дотримання нормативних вимог, документацію, тарифну класифікацію, митне очищення, фінансування торгівлі, управління ризиками та видимість ланцюга поставок. Формування системи управління імпортом, яка включає в себе всі ці елементи допоможе підвищити операційну ефективність, зменшити ризики та відкрити можливості для розвитку торгівельної мережі.

Список використаних джерел:

1. Shahnazi R., Sajedianfard N., Mark Melatos M. Import and export resilience of the global oil trade network. *Energy Reports*. 2023. №10. P. 2017-2035.

2. Budiakova O. & Zadorozhnyi V. Organization of foreign economic activity development at the enterprise. Economics and Management. 2020. URL: 10.32841/2413-2675/2020-45-15.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**КАФЕДРА МАРКЕТИНГУ ТА МІЖНАРОДНОЇ
ТОРГІВЛІ**

МАРКЕТИНГ ТА ЛОГІСТИКА В АГРОБІЗНЕСІ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

присвяченої 127-річчю заснування
Національного університету біоресурсів і природокористування України

10-11 квітня 2025 року

м. Київ

УДК 658.5/.8:631.1

ББК 65.4

М 25

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції «Маркетинг та логістика в агробізнесі», присвяченої 127-річчю заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України, яка відбулась на кафедрі маркетингу та міжнародної торгівлі факультету аграрного менеджменту 10-11 квітня 2025 року, м. Київ, Україна.

Редакційна колегія:

Бондаренко В. М., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі НУБіП України;

Ромат Є. В., д. держ. упр., професор, професор кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Голова Спілки рекламистів України;

Соколюк К. Ю., кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»;

Рябчик А.В. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі НУБіП України.

Маркетинг та логістика в агробізнесі: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції. За ред. Бондаренка В.М. та Рябчик А.В. Київ: Вид-во НУБіП України. 2025. 173 с.

За зміст наукових праць, достовірність наведених фактів і статистичних матеріалів, прізвищ та цитат, оформлення відповідальність несуть автори

ISBN 978-617-8368-22-7

Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2025
© Кафедра маркетингу та міжнародної торгівлі, 2025